

LIETUVOS PARAŠIUTŲ SPORTO FEDERACIJOS TARYBA
NUTARIMAS

DĖL REIKALAVIMŲ PARAŠIUTINEI ĮRANGAI ŠUOLIAMS PARAŠIUTU NUSTATYMO

2012 m. rugsėjo 4 d. Nr.T-6/2012

Vilnius

Vadovaudamasi 2003-05-12 Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus įsakymo “Dėl šuolių su parašiuotais taisyklių patvirtinimo” Nr.4R-63 13 punktu Lietuvos parašiuotų sporto federacijos taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Reikalavimus parašiuotinei įrangai šuoliams parašiuotu (pridedama).
2. Nustatyti, kad šis LPSF tarybos nutarimas:
  - 2.1. privalomas viesiems LPSF nariams ir parašiuotininkams, atliekantiems šuolius parašiuotu Lietuvos teritorijoje;
  - 2.2. įsigalioja nuo 2013-01-01.

Prezidentė

Jūratė Janušauskienė

PATVIRTINTA

Lietuvos parašiutų sporto federacijos tarybos

2012 m. rugsėjo 4 d.

nutarimu Nr.T-6/2012

REIKALAVIMAI PARAŠIUTINEI ĮRANGAI ŠUOLIAMS PARAŠIUTU**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Reikalavimų parašiutinei įrangai šuoliams parašiotu nustatymo tikslas – tinkamo parašiotu kupolo dydžio pasirinkimas bei naudojimas.
  2. Reikalavimai parašiutinei įrangai šuoliams parašiotu taikomi sparno tipo sklendžiamiesiems pagrindiniams ir atsarginiams parašiotams, kurie skirti naudoti rekriaciniai pramogai (laisvalaikis, sportas ir pn.) atliekant šuolius Lietuvos teritorijoje. Reikalavimai reglamentuoja tinkamo ploto (dydžio) kupolo pasirinkimą ir naudojimą santykiyje su parašiotininko svoriu, t.y. kupolo įkrovimą.
    - 2.1. Šie reikalavimai netaikomi apvaliems parašiotams, gelbėjimosi bei panašios paskirties parašiotams, taip pat parašiotinei įrangai skirtai šuoliams ne iš skraidančių orlaivių (pvz.: BASE parašiotai), ar parašiotų kupolams, naudojamiems sklendimui jau išskleidus ant žemės, pvz.: greitajam sklendimui (ang.kl. „speedflying“).
  3. Nustatyti reikalavimai parašiotinei įrangai šuoliams parašiotu privalomi visiems LPSF nariams, pradedantiesiems parašiotininkams (studentams), A, B, C ir D kategorijos parašiotininkams, atliekantiems šuolius parašiotu Lietuvos teritorijoje.
  4. Šuolių organizatoriai ir jų paskirti šuolių vadovai atsako už šuolių organizavimą, jų saugą (2003-05-12 CAA direktoriaus įsakymo Nr.4R-63 14 p.) atitinkamuose jų klubuose ir privalo uždrausti parašiotininkams, naudojančiams netinkamo dydžio kupolus, atlikti šuolius parašiotu jų klubuose:
    - 4.1. jei atitinkamas instruktorius pastebi, kad parašiotininkas nesaugiai, netinkamai ar nekvalifikuotai valdo parašiotą (parašiotu kupolą), šuolių organizatorius ar jų paskirtas vadovas privalo uždrausti atitinkamam parašiotininkui atlikti šuolius parašiotu jų klubuose. Tokiu atveju parašiotininkas atlieka kontrolinius šuolius su atitinkamo instruktoriaus paskirtomis kupolo valdymo užduotimis bei nurodytu kupolo dydžiu. Parašiotininkas gali toliau atlikti šuolius parašiotu tik gavęs instruktoriaus patenkinamą įvertinimą, įrašant parašiotininko šuolių knygelėje, leidžiamą naudoti kupolo modelį (pavadinimą ir dydį) ir įkrovimo kategoriją, instruktoriui pasirašant.
  5. A, B, C ir D kategorijų parašiotininkų mokymo programų metu, atsakingi instruktoriai privalo kontroliuoti naudojamų kupolų dydžius (šių reikalavimų 14 punktą).
  6. Instruktorius gali leisti parašiotininkui naudoti mažesnio ploto kupolą, negu nurodyta šių reikalavimų 14 punkte (lentelės 3 stulpelis), jei tai neviršija leistino kupolo įkrovimo, nurodyto 14 punkte (lentelės 2 stulpelis) ir parašiotininko turimi įgūdžiai yra tinkami saugiai valdyti pasirinktą parašiotą. Jo kvalifikacija ir parašiotu valdymo įgūdžiai turi atitikti tos kategorijos parašiotininko įgūdžiams, kuriai kategorijai priklauso parašiotas. Tokiu atveju, instruktorius, įvertinęs parašiotininko patirtį bei kvalifikaciją, įrašo parašiotininko šuolių knygelėje leidžiamo kupolo modelį (pavadinimą ir dydį), įkrovimo kategoriją ir pasirašo.
7. Parašiotų kupolų (toliau – kupolas) tipai yra skirstomi pagal kupolo formą, leidimosi savybes, paskirtį bei panaudojimą.
  8. Pagal kupolo formą išskiriami du pagrindiniai parašiotų tipai: sparno tipo parašiotai ir apvalaus kupolo tipo parašiotai. Pagal leidimosi savybes parašiotai skirstomi į sklendžiamuosius ir besileidžiančius.

9. Naudojamos sąvokos:

9.1. **parašiutinė įranga** – parašiotų (pagrindinio ir atsarginio) kupolai, parašiuo pakaba, parašiuo kuprinė, atitinkama parašiutinė apranga (kombizonas, batai, kelnės, pirštinės, šalmai ir akiniai, aukščiamatis ir t.t.), atitinkami prietaisai.

9.2. **pradedantysis parašiutininkas (studentas)** – parašiutininkas, neturintis jokios kategorijos parašiutininko pažymėjimo ir reikiamos šuolių parašiotu patirties.

9.3. **parašiuo kupolas** – pagrindinė parašiuo dalis, sudaryta iš medžiaginio audėklo, sujungto stropais su parašiuo pakaba ir naudojama kaip priemonė parašiutininkui saugiai nusileisti.

9.4. **sparno tipo parašiuo** - tai parašiuo, kurio kupolo konstrukcija ir aerodinaminės savybės atitinka sklendžiančio sparno savybes. Visi sparno tipo parašiuo yra sklendžiamieji parašiuo.

9.5. **apvalaus kupolo parašiuo** – tai tokie parašiuo, kurių kupolo konstrukcija dažniausiai yra apvalios formos (gali būti ir kt.), o aerodinaminės parašiuo savybės užtikrina tinkamą parašiuo leidimąsi bei manevravimą ore, tačiau tokie parašiuo neturi sklendimo galimybes.

II. PARAŠIUTŲ KUPOLŲ ĮKROVIMO KATEGORIJOS

10. Pradedantieji (studentai), A, B, C ir D kategorijos parašiutininkai, atliekantys šuolius parašiotu Lietuvos teritorijoje, privalo naudoti tinkamo dydžio parašiotų kupolus, kurie suskirstyti į atitinkamas I-V parašiotų kupolų įkrovimo kategorijas, atitinkančias parašiutininko kvalifikaciją ir patirtį.

11. Kiekvienas sparno tipo sklendžiamasis parašiuo kupolas (toliau – kupolas) yra priskirtas atitinkamai kupolo įkrovimo kategorijai (šių reikalavimų 14 p.). Parašiutininkai, naudojantys parašiotus, kurių įkrovimas neviršija nustatytų reikalavimų, tačiau neatitinka nustatytų kupolų dydžių reikalavimų (šių reikalavimų 14 p.) atitinkamai įkrovimo kategorijai (kuri nustatoma pagal kupolo dydį ir jo įkrovimą) apskaičiuoja parašiuo kupolo įkrovimą pagal šią formulę:

$$N = Ps / Sk$$

Sk- kupolo plotas kv. pėdomis

$$Ps = (\text{Parašiutininko svoris (kg)} + Is + K) : 0.45$$

Is = Parašiutinės įrangos ir aprangos svoris (kg)

K - papildomas svoris (pvz.: svorio diržas ar liemenė)

12. Atitinkama įkrovimo kategorija rodo maksimalų kupolo įkrovimo dydį ir rekomenduotiną naudoti minimalų šiai kategorijai priskirtą parašiuo kupolo dydį, įvertinus parašiutininko esamą kvalifikaciją ir patirtį.

13. Atitinkama kupolo įkrovimo kategorija priskiriama pradedantiesiems (studentams), A, B, C ir D kategorijos parašiutininkams pagal jų turimą bendrą šuolių skaičių.

14. Kupolo įkrovimo kategorijos yra penkios (I (žemiausia) – V (aukščiausia)):

KI kategorija	Kupolo max. įkrovimas	Kupolo min. plotas	Šuoliu sk.	PP kategorija
I	1.1	210 ft ²	< 25	Studentai
II	1.1	170 ft ² / (169 ft ² Icarus Crossfire)	25 - 99	A – B
III	1.3	150 ft ² / (149 ft ² Icarus Crossfire)	100 – 500	B - C
IV	1.5	120 ft ² / (119 ft ² Icarus Crossfire)	> 500	D
V	be apribojimų	be apribojimų	> 1000	D

15. Pradedantieji (studentai), A, B, C ir D kategorijų parašiutininkai, atliekantys šuolius Lietuvos teritorijoje, privalo naudoti šuolių metu tik tokio dydžio (plota) parašutų kupolus, kurie atitinka parašiutininko patirtį ir kvalifikaciją pagal atitinkamą kupolo įkrovimo kategoriją I – V, nurodytą 14 punkto lentelėje (pvz. parašiutininkas, turintis 100 šuolių, gali šokinėti su III kupolo įkrovimo kategorijai priskirtais kupolais, t.y. kupolo maksimalus įkrovimas 1.3, kupolo dydis ne mažesnis kaip 150 ft²/ (149 ft² Icarus Crossfire).

16. Parašiutininkai (turintys D kategorijos pažymėjimą ir atlikę mažiau nei 1000 šuolių), kurių kupolų įkrovimas didesnis negu 1.5 ir kupolo plotas yra mažesnis nei 120 ft² / (119 ft² Icarus Crossfire), prieš naudojant tokius parašutus, turi pademonstruoti instruktoriui tinkamą ir kvalifikuotą parašuto valdymą:

16.1. kontrolinių šuolių kiekį ir kupolo valdymo užduotis paskirs atitinkamas instruktorius, įvertinęs parašiutininko patirtį bei kvalifikaciją, įrašo parašiutininko šuolių knygelėje leidžiamo kupolo modelį (pavadinimą ir dydį), įkrovimo kategoriją ir pasirašo.

III. PARAŠUTO KUPOLO FORMOS IR DYDŽIO KEITIMAS

17. Sparno tipo sklendžiamieji parašutai turi skirtingas vidines konstrukcijas, todėl tokio pat dydžio ir vienodo įkrovimo parašutai turintys skirtingas konstrukcijas turi skirtingas sklendimo charakteristikas.

18. Rekomenduojama, prieš pakeičiant vienos konstrukcijos parašutą į kitos (neelipsinį į elipsinį, “open airflow” į “crossbraced” ir t.t.), atlikti šuolius su tos konstrukcijos kupolais, turinčiais mažesnę įkrovimą (t.y. didesnę kupolo plotą);

19. Atsižvelgiant į saugumo principus ir pasaulinę patirtį, LPSF taryba nerekomenduojama keisti kupolą vienu metu, pasirenkant skirtingą kupolo konstrukciją ir dydį.

20. Parašiutininkai, naudojant parašutus, privalo laikytis gamintojo rekomendacijų ir nurodymų dėl atitinkamo parašuto kupolo dydžio ar formos naudojimo ir svorio apribojimo.
